

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 16/16K

Dato: 28.03.17

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK 16/16K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 11.05.16 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 27.03.17.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:

Svanhild Mellingen, Gry Lill Hamre, Roar Solholm, Rolf Eriksen og Lisa Stokkeland.

Vedtak: *5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

11.05.16	FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
09.12.16	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
12.12.16	Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesiell punkter i «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP).
04.01.17	FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
05.01.17	Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
31.01.17	FER mottok kommentar fra klager.
02.02.16	Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
20.02.17	FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
20.02.17	Innklagedes sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
27.03.17	FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klager til psykologens arbeid som sakkyndig i medhold av § 61 nr.3 for tingretten i tvistesak om bosted og samvær for ett felles barn. Barnet har en medfødt alvorlig sykdom. Klager er part i tvistesaken (far).

Mandatet til psykologen var å vurdere de psykologfaglige problemstillingen som fulgte av anførsler og påstander i tvistesaken, herunder barnets tilknytning til hver av foreldrene, partenes omsorgs- og samværskompetanse, samarbeidsmuligheter og spørsmål om fast bosted og samvær.

I klageskrivet karakteriseres den sakkyndige rapporten som tendensiøs, partisk og «vasket»; dvs. tilpasset en forhåndsbestemt konklusjon.

Slik FER forsto klagen, kunne den oppsummeres i følgende punkt:

1. Partene er behandlet og omtalt ulikt i den sakkyndige utredningen, dette gjelder også presentasjonen av deres respektive komparenter.
2. Rapporten inneholder faktiske feil samt utelatelse av sentrale opplysninger, spesielt opplysninger som er negative for motparten i tvistesaken.
3. Utsagn fra klager og komparenter er galt gjengitt eller tatt ut av sammenhengen for å passe til en forutbestemt konklusjon.
4. Rapporten inneholder beskrivelser og konklusjoner som det ikke finnes faglig dekning for.
5. Den sakkyndige har gått ut over sitt mandat.

Klageskrivet er todelt og den siste delen er en systematisk gjennomgang av den sakkyndige erklæringen der klager kommenterer den sakkyndiges beskrivelser og vurderinger samt gir ytterligere eksempler på klagepunktene som er beskrevet over. I tillegg har klageskrivet 14 vedlegg. Vedleggene omfatter bl.a. stevning og midlertidig kjennelse fra tingretten, den sakkyndige rapporten, avisartikler om oppvekstmiljø, uttalelser fra bekjente (med og uten fagkompetanse), diverse e-poster om samværsavtaler og økonomiske forhold og klagers egen redegjørelse for forløpet i saken. Videre er det lagt ved en kjennelse fra tingretten ang. mors særkullsbarn. Vedleggene synes delvis å være relevant i forhold til selve tvistetemaet, men den direkte relevansen i forhold til klagen til FER er noe mer uklar. Klager begrunner imidlertid vedleggene med at disse har vært kjent for den innklagede psykologen og dermed er noe av datagrunnlaget hun har bygget sin rapport på. Den 17.10.16 mottok FER et nytt skriv med vedlegg fra klager. Skrivet og vedlegget omhandler den sakkyndiges gjengivelse og bruk av opplysninger fra barnets behandlende lege.

Når det gjelder punkt 1 viser klager til at opplysninger fra «hans» komparenter omtales med etternavn, mens komparenter fra motpartens side omtales ved fornavn. Videre mente klager at psykologen ofte gjenga hans synspunkter som (feil-)sitater og negativt ladede beskrivelser, mens motparten ble fremstilt i nøytral fortellerform.

Under punkt 2 uttalte FER at det klart er uheldig at en sakkyndig rapport inneholdt faktiske feil, spesielt dersom disse er av en slik karakter at det har betydning for de konklusjoner som treffes. FER har imidlertid ingen mulighet for å gå inn i en konkret avklaring av faktiske

forhold, men la til grunn at klager hadde fått nødvendig anledning til å korrigere feil gjennom de prosesskriv og rettsmøter som var gjennomført.

Under punkt 3 viser klager til en uttalelse fra barnets behandlende lege som kommenterer hvordan opplysninger fra henne har blitt brukt i rapporten. Legen presiserte i sitt skriv at hun hadde bestrebet seg på å være nøytral i tvistesaken og derfor ikke ønsket at hennes vurdering skulle tas til inntekt for at klager skulle få redusert samvær. Hennes utgangspunkt var at det burde være hyppig samvær med begge foreldrene.

Når det gjelder punkt 4 stilte klager spørsmål om logikken og grunnlaget for psykologens vurderinger av hans omsorgs- og samarbeidsevne. Han reagerte spesielt på noen formuleringer som antydte at han hadde vansker med å se og forholde seg til enkelte sider av barnet og at dette hadde sammenheng med egne ambisjoner. Han mente også at enkelte av beskrivelsene og benevnelsene i rapporten var nedsettende og reduserende.

Under punkt 5 viser klager til at rapporten inneholdt en nærmere beskrivelse av fars eldre særkullsbarn og hans fungering. Han mener at dette ikke lå innenfor den sakkyndiges mandat samt at hun hadde for dårlig grunnlag til å uttale seg om den komplekse lidelsen denne sønnen hadde.

ii) Relevante punkter i «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 20.02.17, og vedtok å åpne klagesaken på punktene 1,3,4 og 5. Psykologen ble bedt om å forholde seg til følgende punkter i EPNP.

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer. Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmenheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Under dette punktet ba FER psykologen om å redegjøre for, og reflektere over, den forskjellsbehandling klager mente seg utsatt for i rapporten, både i fremstillingen av ham selv og hans synspunkter. Spesielt ba FER psykologen reflektere over at klager opplevde at hans synspunkter ble gjengitt som løsrevne eller kommenterte (feil-)sitater, mens motpartens synspunkter ble gjengitt mer nøytralt. Videre ba FER psykologen om å kommentere klagers påstander om at det er en systematisk forskjell i måten komparenter beskrives og «tituleres» på i rapporten, og hvilken betydning dette eventuelt kan ha fått for saken.

FER ba også psykologen, med utgangspunkt i klagers konkrete gjennomgang av den sakkyndige rapporten, å kommentere og reflektere over hans opplevelse av å bli feilsitert og å tillagt synspunkter han ikke har, samt at dette skyldes en forutinntatt holdning. FER ba videre

psykologen om å kommentere og reflektere over klagers opplevelse av at beskrivelsene i rapporten var reduserende og ubalanserte.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Kompetansebegrensninger

Psykologen praktiserer innenfor de grensene for sin kompetanse som følger av utdanning, trening, erfaring og personlig styrke og begrensning, og søker profesjonell hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstiller vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

Begrensninger i rammebetingelsene

Psykologen er oppmerksom på hvordan samfunnsmessige og arbeidsmessige betingelser kan fremme eller hemme hensiktsmessig bruk av hans/hennes kompetanse og metoder.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Under dette punktet ba FER psykologen om å kommentere og reflektere over at flere av komparentene som ble kontaktet mente seg misforstått eller hevdet at deres synspunkter ble anvendt som argumenter i en sammenheng de ikke var tiltenkt. FER ba også psykologen drøfte hvilke konsekvenser dette hadde hatt for vurderingen i saken samt om å redegjøre for hvilke tiltak som er gjort for å sikre kvaliteten på komparentopplysningene som gjengis.

Når det gjelder de vurderinger som er foretatt ba FER psykologen om å redegjøre nærmere for hva som lå til grunn for disse og i hvilken grad alternative tolkninger ble vurdert. Videre ba FER psykologen om å kommentere klagers opplevelse av at hun, uten å ha tilstrekkelig grunnlag for dette, gikk unødvendig langt i sin beskrivelse av ett av de øvrige barna, og dermed gikk ut over mandatet.

iii) Innklagedes redegjørelse.

Innklagede psykolog har organisert sin redegjørelse rundt klagepunktene der FER ba om kommentarer (Respekt og Kompetanse). Innledningsvis beskriver hun arbeidet som sakkyndig psykolog som krevende. Den inneholder, slik hun ser det, en rekke fagetiske dilemmaer og rollen som sakkyndig skiller seg vesentlig fra terapeutrollen. På bakgrunn av dette drøfter hun jevnlig slike dilemmaer anonymt med eldre og mer erfarne kollegaer.

Psykologen slår videre fast at samlivsbrudd og uenighet om barn er smertefullt og vanskelig og representerer noen av de mest krevende sakene som er til behandling i domstolene og dette er en stor belastning på alle involverte. I den aktuelle saken var det et skjerpene tilleggsmoment at barnet hadde vært livstruende syk.

Psykologen henviser til mandatet der hun eksplisitt ble bedt om å vurdere foreldrenes omsorgs- og samværskompetanse samt deres samarbeidsmuligheter. Hun går deretter over til å forholde seg til de konkrete klagepunktene. Når det gjelder påstanden om forskjellsbehandling av partene i rapporten, bl.a. ved måten de er gjengitt på, avviser psykologen dette. Hun viser til at hun har gjengitt direkte sitater fra begge samt flere uttalelser fra mor som viser at hun også omtaler far negativt. Hun fastholder imidlertid at hennes bestemte inntrykk var at far omtalte mor mer negativ enn omvendt.

Når det gjelder fars opplevelse av at beskrivelsene av ham er reduserende og ubalanserte, viser psykologen til at det er vanskelig å beskrive og vurdere foreldrene uten å måtte peke på væremåter som kan være utfordrende eller konfliktdrivende. Hun viser deretter til at hun også har omtalt positive trekk hos far og mener at fremstillingen av ham er balansert. Hun viser også til hva hun har skrevet om mor og poengterer at dette også innebærer kritiske kommentarer og mener det generelt ikke er grunnlag for å hevde at rapporten er ubalansert og reduserende i fars disfavør.

Psykologen stiller seg uforstående til at hun skulle ha hatt en forutinntatt holdning. Hun viser til at hun, etter beste evne, har innhentet ulike typer opplysninger, gjengitt disse og brukt dem i de problemstillingene mandatet reiser.

Når det gjelder punktet om håndtering av komparentopplysninger, understreker psykologen at hun ikke selv har sett brevet fra barnets lege. Hun presiserer imidlertid at legen ikke er blitt spurt om eller har kommentert samvær eller omsorgsløsninger for gutten. Hun opplyser videre at alle komparenter ble opplyst om hennes rolle som sakkyndig og at opplysningene ville bli gjengitt i en rapport. Videre ble alle offentlige komparenter opplyst om opphevelse av taushetsplikt.

Psykologen kommenterer omtalen av de ulike komparentene, dvs. fars opplevelse av at «hans komparenter» er omtalt med etternavn, mens «mors komparenter» er omtalt ved fornavn. Hun påpeker at forskjellen i omtale er relativt liten, men beklager dersom klager har opplevd dette som en skjev fremstilling. Hun understreker imidlertid at dette uansett ikke har hatt noen betydning for hennes vurderinger i saken.

Avslutningsvis tar psykologen opp klagers påstand om at hun har gått ut over sitt mandat ved å beskrive situasjonen til klagers særkullsbarn. Hun viser til at hun var bekymret for guttens situasjon, og selv om saken ikke dreide seg om han, mente psykologen at hans historie belyste viktige aspekter ved sakens tema, nærmere bestemt evne til samarbeid. Psykologen mente bl.a. å kunne dokumentere at far ikke var bekymret for gutten på lik linje med mor, barneverntjenesten og skolen, men i stedet forklarte guttens fungering med henvisning til at mor ikke klarte omsorgen alene. Psykologen understreker imidlertid at hun mente å kunne se en utvikling hos far på dette punktet der han i siste samtale uttrykte mer bekymring og var åpen for at guttens problemer var mer sammensatt enn det far tidligere hadde hevdet. Dette bidro også til at psykologen valgte å skrive om dette barnet.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at psykologen, etter hans oppfatning, i liten grad har argumentert mot at den sakkyndige vurderingen er partisk. Psykologen har, etter hans mening, trukket frem «alt som kunne tolkes positivt» om han og «alt som kunne tolkes negativt» om motparten for å dokumentere at rapporten er balansert. Han beskriver dette som «magert», «delvis tendensiøst» og hevder at psykologen i liten grad tar opp sentrale aspekter ved klagen. Han mener også at mye av argumentasjonen og logikken er «vanskelig å fatte».

Klager avviser psykologens redegjørelse for hvordan hun har brukt sitater i rapporten. Han mener fortsatt at psykologen systematisk har fremstilt ham på en negativ måte og forskjellsbehandlet ham og mor ved måten sitatene er anvendt på. Når det gjelder psykologens opplysning om at fremstillingen er basert på det hun har notert fortløpende fra samtalene, mener klager at dette bekrefter at den sakkyndige har hatt en forutinntatt holdning og at opplysninger er presentert ut av kontekst.

Klager tar deretter opp psykologens konkrete beskrivelser av ham, og mener at hun ved ordvalget reduserer hans positive egenskaper og forsterker hans negative egenskaper. Samtidig mener klager at psykologen velger ord og kontekst, på en måte som demper kritikken mot mor.

Når det gjelder psykologens redegjørelse for omtalen av partenes komparenter, finner klager denne lite tilfredsstillende. At psykologen peker på at omtalen ikke har hatt betydning for hennes vurdering, tolker han som at hun på forhånd hadde bestemt seg for konklusjonen før det sakkyndige arbeidet ble skrevet.

Klager fastholder også at opplysninger fra komparenter har blitt anvendt på en annen måte og i forhold til andre problemstillinger enn de var gitt i. Når det gjelder uttalelsen fra legen, hevder han at det er galt at legen ikke tilkjennega noen syn på omsorgsløsning slik psykologen hevder. Han viser også til redegjørelsen fra sin egen søster som mener at opplysningene fra henne ble tatt ut av en sammenheng og dermed ga et helt annet bilde enn det hun forsøkte å formidle.

Klager konkluderer med at psykologens redegjørelse ikke har redusert hans bekymring for at dette er en partisk rapport og hevder fortsatt at: a) partene er behandlet ulikt i rapporten, b) beskrivelsene av klager er feil og tatt ut av sammenheng, c) beskrivelsen av fars særkullsbarn mangler faglig dekning og d) beskrivelsen av fars særkullsbarn var ikke en del av mandatet.

Avslutningsvis lister klager opp en rekke forhold som han mener er uavklart og som han mener burde vært tatt med i rapporten. Han viser i den forbindelse til den omfattende dokumentasjonen han har levert til psykologen og oppfatter det som en svakhet ved rapporten at psykologen ikke har forholdt seg til eller lagt vekt på denne.

v) Sluttkommentarer fra innklagede

I sine sluttkommentarer skriver psykologen at hun mest mulig ordrett har forsøkt å gjengi det som har blitt sagt og at hun er usikker på om klagen går på at hun har gjengitt noe feil, selektivt plukket ut det som er sagt eller unnlatt å ta med hele forklaringen bak sitatet. Hun mener at hun, etter beste evne har forsøkt å gjengi partenes oppfatninger basert på sine samtaler med partene og komparenter. Hun peker også på at partene har fått anledning til å komme med sine korrigeringer under hovedforhandlingen.

Psykologen avviser bestemt at hun hadde noen forutinntatt holdning eller har opptrådt partisk i sitt arbeid med saken. Hun hadde ingen kjennskap til noen av partene og har ikke hatt noen mulighet til å danne seg noe bilde om dem på forhånd. Det klager opplever som forutinntatt holdninger er vurderinger psykologen selv har gjort, noe hun også, ifølge mandatet, ble bedt om å gjøre. Hun reagerer videre på klagers påstand om at det ikke har noen troverdighet at hun selv ikke anser seg som forutinntatt, og føler at klager mener at hun lyver på dette punktet.

Innklagede presiserer igjen at hun ikke kjenner til skrivet fra legen, men mener fortsatt at hun ikke ble spurt om eller uttalte seg om omsorgs og samværløsninger. Legens oppfatning om at gutten hadde behov for kontakt med begge foreldrene, tolket hun som et generelt utgangspunkt snarere enn som et forslag til en bestemt omsorgsløsning, et utgangspunkt som hun også deler og har gitt uttrykk for i rapporten. Psykologen viser også til at hun selv ikke har kommet med noen anbefaling om hvem av foreldrene som skulle ha hovedomsorgen for barnet, dette overlot hun til retten. Psykologen presiserer at hun ikke prinsipielt er mot delt omsorgsløsning, men at hun mener at dette ikke er heldig i dette tilfellet. Det er dette hun har forsøkt å argumentere for i rapporten.

Psykologen opplyser at klagen ble sendt til FER før saken hadde vært oppe i retten. I retten ble det inngått forlik for en del av tvistespørsmålene, slik at hovedforhandlingen kun omhandlet spørsmålet om samvær.

Klagers opplysning om at han, i motsetning til det psykologen skrev, ikke var spesielt bekymret for situasjonen til sitt ene særkullsbarn i samtalene med henne, tar psykologen til etterretning.

Avslutningsvis opplyser psykologen at hun etter beste evne har forsøkt å utføre arbeidet som sakkyndig. Hun har gjort vurderinger som klager ikke er enig i og som han mener er faglig og etisk uholdbar. I sitt arbeid har hun drøftet arbeidet med to kollegaer uten at hun har fått tilbakemeldinger om dette. For øvrig viser hun til sin tidligere redegjørelse.

FERs vurdering og konklusjon

FERs oppgave er å vurdere hvorvidt psykologen i sin rolle som sakkyndig har opptrådt på en måte som er i strid med EPNP. Rådet har ingen mulighet til å etterprøve eller avgjøre faktiske feil og ingen mulighet til å avgjøre uenighet i situasjoner der påstand står mot påstand. FER skal heller ikke overprøve eller omgjøre psykologens faglige vurderinger. Det er selvsagt uheldig dersom en rapport inneholder faktiske feil eller store unøyaktigheter, spesielt dersom dette har avgjørende betydning for psykologens vurderinger. Partene har imidlertid mulighet til å korrigere dette i prosesskriv og under hovedforhandlingen i retten. FER legger til grunn at både psykologen og retten var kjent med de ulike dokumentene som er vedlagt klagen, selv om den sakkyndige rapporten ikke direkte tar opp eller henviser til alle disse. Psykologen skal besvare mandatet og velger selv hva som skal vektlegges i argumentasjonen. Det er videre retten som skal sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst og som avgjør tvistespørsmålet, ikke psykologen.

Rådet har gjennomgått den sakkyndige utredningen, og selv om klager mener at denne ikke er presis, omfattende eller nyansert nok i fremstillingen av hans synspunkter, kan ikke FER se at fremstillingen er «vasket», partisk eller tyder på forutinntatte holdninger hos psykologen.

FER kan heller ikke se at presentasjonene av far respektive mor er gjort på så ulike måter at rapporten blir ubalansert.

Psykologen opplyser at hun har tatt løpende notater fra samtalene med partene og at disse har vært grunnlaget for hvordan hun har presentert dem. Det er ikke noe som tyder på at disse er fremkommet på en måte som bryter med EPNP og det er heller ikke noe som tyder på at psykologen bevisst eller systematisk har valgt ulike presentasjonsformer for partene. Det blir dermed stående påstand mot påstand når det gjelder hva som ble sagt under samtalene og i hvilken kontekst utsagnene ble fremsatt i. FER har ingen mulighet for å ta stilling til dette.

Det er en viss forskjell på hvordan partenes komparenter er titulert og omtalt i utredningen, men denne forskjellen er beskjeden og er ikke systematisk. Innholdet i de ulike avsnittene tyder heller ikke på at forskjellen i måten komparentene er titulert og omtalt på har hatt noen avgjørende betydning for psykologens vurderinger av de opplysningene de gir. FER vil imidlertid anbefale at komparenter omtales og presenteres på en så lik måte som mulig, nettopp for å unngå denne typen mistanker og misforståelser. Psykologen har da også beklaget at forskjellen i omtale av komparentene har medført at klager fikk en opplevelse av at hun hadde tatt stilling i saken. FER finner likevel ikke at ulikheter i presentasjonsformen har et omfang og en utforming som bryter med EPNP.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan psykologen har innhentet og kvalitetssikret opplysninger fra komparenter, finner FER at hun har redegjort tilfredsstillende for dette. Psykologen har ikke hatt noen intensjon om å be barnets behandlende lege om å uttale seg om samværsordningen og har heller ikke notert at legen selv har tatt initiativ til dette. I skrevet fra legen understrekes det da også at hun har et godt forhold til begge parter og at hun, av hensyn til det videre samarbeidet, ønsker å være nøytral. Psykologen er kjent med dette og også med opplysninger fra andre komparenter og hva de tenker om spørsmålene i mandatet. At psykologen, i forhold til en konkret problemstilling f.eks. samværsordning, vurderer opplysningene annerledes enn komparentene selv, er ikke et brudd på EPNP. Det ville være etisk problematisk dersom opplysninger hadde blitt oversett eller holdt tilbake, men ikke at psykologen har gjort en vurdering. Hvorvidt denne vurderingen er riktig eller ikke, er ikke noe FER hverken kan eller skal ta stilling til.

Saker om bosted og samvær som blir behandlet i rettssystemet er kjennetegnet av et høyt konfliktnivå, og beslutningene som tas for store konsekvenser for partene. Det er derfor forståelig at partene er sårbare og kan reagere negativt på beskrivelser og vurderinger som går i en annen retning enn de selv ønsker. I en slik situasjon er det viktig at psykologen er særskilt oppmerksom på hvordan egne beskrivelser og vurderinger kan bli oppfattet av partene. Det er særlig tre utsagn far har reagert på. Den ene er påstanden om at han har «blåst saken (dvs. samlivsbruddet) ut av proporsjoner», den andre er utsagnet om at han «sikkert er en festlig pappa» og det tredje er utsagnet om, og argumentasjonen for, at det «muligens er vanskeligere for far å fange opp sårhet, savn og usikkerhet hos barnet». Klager opplever disse utsagnene som respektløse og krenkende, mens psykologen peker på at hun også har gitt mange positive vurderinger av far og at det mer har vært snakk om å nyansere i et mer fullstendig bilde. Når det gjelder utsagnet om fars reaksjoner på samlivsbruddet, mener FER at det er uheldig at dette er beskrevet på en så normativ måte. Samlivsbrudd er en alvorlig sak for de impliserte og det er rom for mange og ulike reaksjoner på dette. Det andre utsagnet har fått en utforming som åpenbart er tvetydig, men det er ikke, etter FERs vurdering, godtgjort at psykologens hensikt var å redusere eller diskvalifisere egne beskrivelser av positive egenskaper hos far. Det tredje utsagnet er til å begynne med fremsatt som en litt svak

hypotese, som deretter underbygges og ender som en karakteristik av far. Hovedargumentet synes å være at far ikke reagerer eller agerer nok på opplysninger om at sønnen ikke trives like godt i andre situasjoner som det han gjør hos ham samt at far er mer fokusert på mestring. Dette er en tolkning og vurdering psykologen gjør på bakgrunn av sine undersøkelser, og som en selvsagt kan være enig eller uenig i. Psykologens vurdering er imidlertid ikke i seg selv noe brudd på EPNP.

Det siste klagepunktet gjelder hvorvidt den sakkyndige i omtalen ett av fars særkullsbarn har gått ut over sitt mandat. Slik FER forstår det, har imidlertid ikke psykologen lagt opp til noen fullstendig utredning eller beskrivelse av dette barnets situasjon. Det er henvist til at andre er bekymret for ham, og disse forholdene anvendes primært til å begrunne beskrivelsen av far, hans omsorgs- og samarbeidsevne. Slik FER vurderer det, er dette relevant, og rådet kan ikke se at psykologen har gått ut over sitt mandat.

På bakgrunn av dette har FER gjort følgende vedtak:

Vedtak: 5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at Fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard